

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра комп'ютерних наук та інформаційних технологій**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ О.В. Ольховська

« ____ » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Розподілені інформаційно-аналітичні системи»
освітня програма	Комп'ютерні науки
спеціальність	122 Комп'ютерні науки
галузь знань	12 Інформаційні технології
ступінь вищої освіти	бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Розподілені інформаційно-аналітичні системи» рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Протокол від 1 вересня 2021 року, №1

Полтава 2021

Укладач: Ольховська Олена Володимирівна, к.ф.-м.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Комп'ютерні науки» спеціальності 122
Комп'ютерні науки ступеня бакалавра, к.ф.-м.н, доцент

_____ О.О. Черненко

«____»_____ 2021 року

Зміст

робочої програми початкової дисципліни

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	5
Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни	5
Розділ 5. Оцінювання результатів навчання	10
Розділ 6. Інформаційні джерела	10
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	12

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Розподілені інформаційно-аналітичні системи»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> Програмування, Бази даних та інформаційні системи, Математична логіка <i>Постреквізити:</i> Курсовий проект з фаху, Переддипломна практика, Дипломне проектування	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Курс/семестр вивчення	4/1	
Кількість кредитів ECTS/кількість модулів	4/2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 120 год – загальна кількість: 1 семестр – 120 год.		
- Лекції: 16 год.		
- Практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 32 год.		
- Самостійна робота: 72 год.		
- Вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 1 семестр - ПМК		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: 120 год – загальна кількість: 1 семестр – 120 год.		
- Лекції: 8 год.		
- Практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 6 год.		
- Самостійна робота: 106 год.		
- Вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 1 семестр - ПМК		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Розподілені інформаційно-аналітичні системи» є на вивчення методів проектування схем баз даних, організації розподіленого зберігання та обробки даних

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання, які забезпечує навчальна дисципліна «Розподілені інформаційно-аналітичні системи»

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2). Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3). Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК4). Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК6). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК7). Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК8). Здатність працювати в команді (ЗК9). Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК10).	ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук. ПР10. Використовувати інструментальні засоби розробки клієнт-серверних застосувань, проектувати концептуальні, логічні та фізичні моделі баз даних, розробляти та оптимізувати запити до них, створювати розподілені бази даних, сховища та вітрини даних, бази знань, у тому числі на хмарних сервісах, із застосуванням мов веб-програмування..

<p>Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК11).</p> <p>Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК12)</p> <p>Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв'язності та нерозв'язності алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем (СК3).</p> <p>Здатність реалізувати багаторівневу обчислювальну модель на основі архітектури клієнт-сервер, включаючи бази даних, знань і сховища даних, виконувати розподілену обробку великих наборів даних на кластерах стандартних серверів для забезпечення обчислювальних потреб користувачів, у тому числі на хмарних сервісах (СК9).</p>	
---	--

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Моделі багатовимірних та розподілених баз даних

Тема 1. Багатовимірні моделі даних, розподілені дані, забезпечення їх цілісності, керування репліками.

Вивчення багатовимірних моделей даних, розподілених даних, забезпечення їх цілісності, керування репліками.

Тема 2. Алгоритми та методи оптимізації запитів у розподілених базах даних

Знайомство з алгоритмами та методами оптимізації запитів у розподілених базах даних

Модуль 2. Інформаційно-аналітичні системи керування розподіленою інформацією

Тема 3. Організація процесів міграції даних при зміні системи управління базою даних

Принципи та методології організації процесів міграції даних при зміні системи управління базою даних

Тема 4. Застосування розподілених та багатовимірних баз даних в інформаційно - аналітичних (OLAP) системах.

Вивчення закономірностей застосування розподілених та багатовимірних баз даних в інформаційно - аналітичних (OLAP) системах.

Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

1	2	3	4	5	6
Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	кількість годин
Модуль 1. Моделі багатовимірних та розподілених баз даних					
Тема 1. Багатовимірні моделі даних, розподілені				опрацювати лекційний матеріал, опрацювати	18

1	2	3	4	5	6
дані, забезпечення їх цілісності, керування репліками. <i>Лекція 1.</i> Основні поняття багато вимірності, основні моделі багатовимірних даних.	2	<u>Лабораторна робота №1.</u> Проектування бази даних. Схематичне зображення бази даних.	2	дистанційний курс	
		<u>Лабораторна робота №2.</u> Побудова бази даних в MS Access. Створення зв'язків між таблицями бази даних. Робота з запитам.	2		
<i>Лекція 2.</i> Поняття розподілених даних, їх переваги та недоліки.	2	<u>Лабораторна робота №3.</u> Редагування таблиці бази даних MS Access в середовищі Visual Studio без написання програмного коду.	4		
		<u>Лабораторна робота №4.</u> Читання всіх записів з таблиціБД MS Access на консоль за допомогою об'єктівкласів Command і DataReader	2		
<i>Лекція 3.</i> Види обмежень цілісності даних. Поняття реплікації даних і репліки, концепція реплікації даних, сервери реплікації.	2				
Тема 2. Алгоритми та методи оптимізації запитів у розподілених базах даних				опрацьовувати лекційний матеріал, готуватись до лабораторних занять, виконувати домашні завдання, опрацьовувати дистанційний курс, готуватися до модульної контрольної роботи	18
<i>Лекція 4.</i> Основні алгоритми та методи оптимізації запитів у розподілених базах даних.	2	<u>Лабораторна робота №5.</u> Створення бази даних MS Access в програмному коді	2		
		<u>Лабораторна робота №6.</u> МКР №1	2		

1	2	3	4	5	6
Модуль 2. Інформаційно-аналітичні системи керування розподіленою інформацією					
Тема 3. Організація процесів міграції даних при зміні системи управління базою даних				опрацьовувати лекційний матеріал, опрацьовувати дистанційний курс	18
<i>Лекція 4.</i> Методології та технології процесів міграції даних при зміні СУБД.	4	<u>Лабораторна робота №7.</u> Запис структури таблиці в порожню базу даних MS Access. Програмна реалізація підключення до БД	4		
		<u>Лабораторна робота №8.</u> Додавання записів в таблицю бази даних MS Access	2	опрацьовувати лекційний матеріал, готуватись до лабораторних занять, виконувати домашні завдання,	
Тема 4. Застосування розподілених та багатовимірних баз даних в інформаційно-аналітичних (OLAP) системах.		<u>Лабораторна робота №9.</u> Читання всіх записів з таблиці бази даних с допомогою об'єктів класів Command, DataReader і елемента управління DataGridView	4	опрацьовувати дистанційний курс, готуватися до модульної контрольної роботи та ПМК	18
<i>Лекція 5.</i> Аналітичні (OLAP) системах.	2	<u>Лабораторна робота №10.</u> Читання даних з БД в сітку даних DataGridView з використанням об'єктів класів Command, Adapter і DataSet	2		
<i>Лекція 6.</i> Застосування розподілених та багатовимірних баз даних в інформаційно-аналітичних (OLAP) системах.	2	<u>Лабораторна робота №11.</u> Оновлення записів в таблиці бази даних MS Access	2		
		<u>Лабораторна робота №12.</u> <u>МКР №2</u>			
		<u>Лабораторна робота №13.</u> Видалення записів з таблиці бази даних з використанням SQL-запиту і об'єкта класу Command	4		
Всього, годин	16		32		72

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання

1	2	3	4	5	6
Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	кількість годин
Модуль 1. Моделі багатовимірних та розподілених баз даних					
<p>Тема 1. Багатовимірні моделі даних, розподілені дані, забезпечення їх цілісності, керування репліками.</p> <p><i>Лекція 1.</i> Основні поняття багато вимірності, основні моделі багатовимірних даних.</p> <p><i>Лекція 2.</i> Поняття розподілених даних, їх переваги та недоліки.</p> <p><i>Лекція 3.</i> Види обмежень цілісності даних. Поняття реплікації даних і репліки, концепція реплікації даних, сервери реплікації.</p> <p>Тема 2. Алгоритми та методи оптимізації запитів у розподілених базах даних</p>				опрацювати лекційний матеріал, опрацювати дистанційний курс	26
	2	<u>Лабораторна робота №1.</u> Проектування бази даних. Схематичне зображення бази даних.	2		
		<u>Лабораторна робота №2.</u> Побудова бази даних в MS Access. Створення зв'язків між таблицями бази даних. Робота з запитам.	2		
	2	<u>Лабораторна робота №3.</u> Редагування таблиці бази даних MS Access в середовищі Visual Studio без написання програмного коду.	2		
	2	<u>Лабораторна робота №4.</u> Читання всіх записів з таблиціБД MS Access на консоль за допомогою об'єктівкласів Command і DataReader			
				опрацювати лекційний матеріал, готуватись до лабораторних	26

1	2	3	4	5	6
<p><u>Лекція 4.</u> Основні алгоритми та методи оптимізації запитів у розподілених базах даних.</p>	2	<p><u>Лабораторна робота №5.</u> Створення бази даних MS Access в програмному коді</p> <p><u>Лабораторна робота №6.</u> МКР №1</p>		<p>занять, виконувати домашні завдання, опрацьовувати дистанційний курс, готуватися до модульної контрольної роботи</p>	
Модуль 2. Інформаційно-аналітичні системи керування розподіленою інформацією					
<p><u>Тема 3.</u> Організація процесів міграції даних при зміні системи управління базою даних</p> <p><u>Лекція 4.</u> Методології та технології процесів міграції даних при зміні СУБД.</p>		<p><u>Лабораторна робота №7.</u> Запис структури таблиці в порожню базу даних MS Access. Програмна реалізація підключення до БД</p> <p><u>Лабораторна робота №8.</u> Додавання записів в таблицю бази даних MS Access</p>		<p>опрацьовувати лекційний матеріал, опрацьовувати дистанційний курс</p>	26
<p><u>Тема 4.</u> Застосування розподілених та багатовимірних баз даних в інформаційно-аналітичних (OLAP) системах.</p> <p><u>Лекція 5.</u> Аналітичні (OLAP) системах.</p> <p><u>Лекція 6.</u> Застосування розподілених та багатовимірних баз даних в інформаційно-аналітичних (OLAP) системах.</p>		<p><u>Лабораторна робота №9.</u> Читання всіх записів з таблиці бази даних с допомогою об'єктів класів Command, DataReader і елемента управління DataGridView</p> <p><u>Лабораторна робота №10.</u> Читання даних з БД в сітку даних DataGridView з використанням об'єктів класів Command, Adapter і DataSet</p> <p><u>Лабораторна робота №11.</u> Оновлення записів в таблиці бази даних MS Access</p>		<p>опрацьовувати лекційний матеріал, готуватись до лабораторних занять, виконувати домашні завдання, опрацьовувати дистанційний курс, готуватися до модульної контрольної роботи та ПМК</p>	28

1	2	3	4	5	6
		Лабораторна робота №12. МКР №2			
		Лабораторна робота №13. Видалення записів з таблиці бази даних з використанням SQL-запиту і об'єкта класу Command			
Всього, годин	8		6		106

Розділ 5. Оцінювання результатів навчання

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

№	Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Моделі багатовимірних та розподілених баз даних		
1	Тема 1. Багатовимірні моделі даних, розподілені дані, забезпечення їх цілісності, керування репліками. Виконання завдань	10
2	Тема 2. Алгоритми та методи оптимізації запитів у розподілених базах даних Виконання завдань	10
3	Проміжна модульна робота №1	10
Модуль 2. Інформаційно-аналітичні системи керування розподіленою інформацією		
4	Тема 3. Організація процесів міграції даних при зміні системи управління базою даних Виконання завдань	10
5	Тема 4. Застосування розподілених та багатовимірних баз даних в інформаційно - аналітичних (OLAP) системах Виконання завдань	10
6	Проміжна модульна робота №2	10
7	Підсумковий контроль	40
	Усього	100

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні джерела

1. Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. – 212 с.
2. Воронін А. М. Інформаційні системи прийняття рішень: навчальний посібник. / Воронін А. М., Зіатдінов Ю. К., Климова А. С. – К. : НАУ-друк, 2009. – 136с.

3. Морзе Н.В. Інформаційні системи. Навч. посібн. /за наук. ред. Н. В. Морзе; Морзе Н.В., Піх О.З. – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», – 2015. – 384 с.
4. Павлиш В. А., Гліненко Л. К. Основи інформаційних технологій і систем: Навчальний посібник. / Павлиш В. А., Гліненко Л. К. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 500 с.
5. Жураковский Б. Ю. Исправление пакетов ошибок в системах управления телекоммуникационными сетями. / Богдан Юрійович Жураковский. // Актуальные научные исследования в современном мире. – 2019. – №4. – С. 89–95. (Index Copernicus)
6. Coding for information systems security and viability / V Zhurakovskiy, B., Toliupa, S., Otrokh, S., ...Dudarieva, H., Zhurakovskiy // CEUR Workshop Proceedings, 2021, 2859, стр. 71–84.
- Гужва В.М. Інформаційні системи і технології на підприємствах. К.: КНЕУ, 2001. – 158 с.
7. Жураковский Ю.П. Теорія інформації та кодування: Підручник / Жураковский Ю.П., Полторак В.П. // К.: Вища шк. - 2001. – 320 с.
8. Жураковский Б. Ю. Багатовимірні штрихові коди. / Б. Ю. Жураковский, В. А. Дружинін. // Адаптивні системи автоматичного управління. – 2018. – №2. – С. 15–31. DOI: <https://doi.org/10.20535/1560-8956.33.2018.164669>
- The 2nd Annual Internet of Things 2010 (англ.) [ЕлектроЕлектронний ресурс]. - Режим доступу: https://eu-ems.Com/summary.asp?event_id=55&page_id=342
9. Системи аналітичної обробки даних OLAP: [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://www.simulation.kiev.ua/dbis/lecture25.html>
10. Проектування розподілених баз даних та експертних систем: [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://otimtp.nltu.edu.ua/index.php/using-joomla/extensions/components/content-component/article-categories/89-dystsypliny/dystsypliny-mahistra/216-proektuvannia-rozpodilenykh-baz-danykh-ta-ekspertn>
11. Інформаційні системи і технології на підприємствах - Плескач В.Л. [Електронний ресурс] // – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1059110247701/informatika/informatsiyeni_sistemi_i_tehnologiyi_na_pidpriemstvah_-_pleskach_vl
12. Бази даних та інформаційні системи: [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://www.simulation.kiev.ua/dbis/index.html>.
13. Сучасні інформаційні аналітичні системи: [Електронний ресурс] // – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/12461220/ekonomika/suchasni_informatsiyeni_analitichni_sistemi

Додаткові джерела

14. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: [Електронний ресурс] // – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/informatika/informatsiyeni_tehnologiyi_ta_tehnichni_zasobi_navchannya_-_buiynitska_op
15. Косова Т.Д. Організація і методика економічного аналізу: [Електронний ресурс] // – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/12461220/ekonomika/suchasni_informatsiyeni_analitichni_sistemi.
16. Вибрані лекції по курсу «Бази даних та інформаційні системи»: [Електронний ресурс] // – Режим доступу: <http://www.belani.narod.ru/1/main.htm>.
17. В.В. Пасічник, В. А. Резніченко Організація баз даних та знань. Київ: Видавнича група ВНУ, 2006.– 380 с.
18. Телятников Олександр Олегович. Моделі та алгоритми оптимізації розподілених баз даних комп'ютерних інформаційних систем: дис... канд. техн. наук: 05.13.06 / Донецький національний ун-т. - Донецьк, 2005. - 20 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office Visual Studio 2022 Community Edition.
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Розподілені інформаційно-аналітичні системи» в системі дистанційного навчання ПУЕТ